

Секція
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»
ГОЛОВА СЕКЦІЇ – д.е.н., професор В.В. Максимов

УДК: 621:658.15

ЛІКВІДНІСТЬ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА
ВАРТІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Афоніна О.М., аспірант (ПВНЗ «СУ»)

Комплексним критерієм сталого розвитку підприємства є його вартість, яка відображає сукупну характеристику економічних показників діяльності та є базою для розробки стратегічних рішень суб'єкта господарювання. При оцінці вартості підприємства необхідно знати ті фактори, які визначають її розмір, а також аналізувати вплив кожного конкретного фактора на величину вартості.

Значний вплив на вартість підприємства здійснює ступінь ліквідності активів підприємства. Ліквідність — можливість швидкого переведення активу у готівку без істотної втрати його вартості (з мінімальними витратами). Гроші (монети та паперова готівка) є найбільш ліквідними активами. Також ліквідність - це спроможність ринку реалізувати цінні папери без істотної зміни цін та платоспроможність постачальника та його здатність забезпечити своєчасне виконання боргових зобов'язань.

Ринок готовий виплатити премію за активи, які можуть бути швидко конвертовані в гроші з мінімальним ризиком втрати частини їх вартості. Вартість акцій ліквідних підприємств (а значить, і вартість самих підприємств) значно вища, ніж вартість неліквідних. Звідси вартість закритих акціонерних товариств повинна бути нижче вартості аналогічних відкритих товариств. Різниця часом відчутна – 35-50%. Це обумовлено багатьма причинами, у тому числі і великими витратами на публічне розміщення акцій.

Наявність дебіторської заборгованості, низька ефективність фінансово-господарської діяльності, порушення зобов'язань перед клієнтами, уповільнення оборотності оборотних коштів, нагромадження надлишкових товарних запасів - головні причини незабезпечення ліквідності та зниження вартості підприємства.

Коефіцієнт поточної ліквідності відображає здатність підприємства гасити поточні (короткострокові) заборгованості за рахунок тільки оборотних коштів. Чим показник вище, тим краще платоспроможність підприємства. Номінальним вважається значення коефіцієнта від 1.5 до 2.5, залежно від галузі. При даному значенні коефіцієнта ліквідності вартість

підприємства буде оптимальною. Значення коефіцієнта нижче 1 говорить про високий фінансовий ризик, пов'язаний з тим, що підприємство не в змозі стабільно виплачувати поточні рахунки. Це свідчить про те, що вірогідність зменшення вартості підприємства дуже висока. Значення вище 3 може свідчити про нераціональну структуру капіталу.

Отже, виділення найбільш пріоритетних факторів, що впливають на вартість підприємства, забезпечує довгострокове та ефективне функціонування суб'єктів господарювання.

УДК 69.003:656.152.012.2

НАДІЙНІСТЬ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ
БУДІВЕЛЬНИМ ВИРОБНИЦТВОМ В
РИНКОВИХ УМОВАХ

Боровик Ю.Т., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Організація управління в умовах ринку, яка характеризується підвищенням ступеня невизначеності і динамічності, повинна забезпечити ефективне функціонування підсистем управління в кожному конкретний момент і їх розвиток з урахуванням умов виробництва, стилю, який склався, методів і можливостей управлінського персоналу.

Будівельне виробництво будучи частиною матеріального виробництва відноситься до групи соціально-економічних систем, як сукупність засобів і предметів труда, технологічних процесів і кінцевої продукції. Також будівельне виробництво як система управління представляє собою організаційну, динамічну, ймовірну, складну і велику систему. Йому властиві усі признаки системи.

Надійність системи – властивість, яка характеризує здатність безвідмовно виконувати покладені на неї функції в продовж заданого часу при заданих умовах.

До основних понять теорії надійності відносяться поняття про відмову і безвідмовність. Вони у повній мірі застосовні й к системі управління виробництвом, так як така систем може знаходитись у одному із двох із цих станів: у стані безвідмовної роботи, якщо приймаються задовільні рішення, і в стані відмови, якщо приймаються незадовільні рішення.

Таким чином, надійність системи управління виробництвом – це здатність приймати задовільні рішення в продовж усього часу функціонування.

Ефективність системи управління виробництвом можливо представити як здатність системи приймати задовільні (допустимі) рішення в продовж усього часу функціонування. Але це твердження повністю співпадає з визначенням надійності наведеним вище.

Особливості будівельного виробництва як галузі позначаються і при розгляді питань надійності будівельних систем. Системи управління в будівельному виробництві (різновид організаційних систем управління) значно складніше технічних за їх складом та характером взаємозв'язку елементів, так як основним елементом в них є люди. На будівельне виробництво впливає значна кількість дестабілізуючих факторів.

Виходячи з цього можливо визначити організаційно-технологічну надійність систем управління будівельним виробництвом як здатність приймати і зберігати організаційні, технологічні і економічні рішення у заданих межах або досягати результату в продовж заданого часу своїх запроєктованих якостей в умовах дії факторів, що обурюють, властивих будівництву як складній ймовірній системі.

Будівельні системи мають ще одну надзвичайно важливу особливість. Оцінка їх надійності може бути проведена тільки за результатом діяльності системи, надійність якої часом досягається за рахунок пластичності, гнучкості, перебудови.

В ринкових умовах набуває сенсу розробка методики оцінки надійності підприємств будівельного комплексу. Складовими якої будуть: оцінка дотримання термінів будівництва і забезпечення необхідної якості робіт; здобуття надійної, достовірної і порівнянної вихідної інформації про діяльність підприємств будівельного комплексу; оцінки ділової активності і конкурентоздатності підприємств на регіональному і зовнішньому ринках.

УДК 656.2.003:33

ПРОБЛЕМЫ ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЙ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА

*Вовк А.А., д.э.н., профессор (МИИТ),
Вовк Ю.А., к.э.н., зам начальника отдела ЦФТО
(ОАО «РЖД»),*

*Богомаз Л.В., зам начальника отдела
финансовой службы (Южная железная дорога)*

Проблемы оценки эффективности производственной деятельности организаций железнодорожного транспорта являются

актуальными до настоящего времени, поскольку нет общепринятого научно обоснованного подхода к решению этого вопроса.

В связи с этим нами произведено исследование этой проблемы и сформулировано следующее. При решении проблемы оценки эффективности производственной деятельности предлагается исходить из того, что эффективность производства характеризуется соотношением показателей результата и затрат. В качестве показателей результата производственной деятельности предлагается рассматривать: продукцию Q , продукты труда q и прибыль Π , а в качестве показателей затрат: издержки производства E ; капитал, авансированный в производственную деятельность $K^{a.пр}$; затраты времени работников, выраженные в человеко-месяцах – среднесписочную численность работников.

На основе названных показателей могут быть определены показатели эффективности производства, которые не являются произведением или частным из двух других и образуют систему, т.е. взаимосвязаны. Таковыми являются производительность труда – q/K_p ; производительность коллектива работников организации Q/K_p ; себестоимость единицы продукции E/Q , в том числе в части издержек на наем рабочей силы, на предметы труда и на амортизацию капитала, первоначально, авансированного на орудия труда; отдача капитала, авансированного в производственную деятельность $Q/K^{a.пр}$; рентабельность производственной деятельности организации $\Pi/K^{a.пр}$.

Другим важным моментом является обоснование возможности расчета и использования предложенной системы показателей. Результаты выполненных в связи с этим исследований показали, что существующая система финансовой и статистической отчетности России и Украины обеспечивает возможность расчета показателей эффективности производственной деятельности. Однако нуждается в научном обосновании порядок определения производительного капитала, а также основного и оборотного капитала и его слагаемых. В связи с этим нами обосновано, что размер производительного капитала, можно определять по состоянию на момент и в среднем за период. Размер этого показателя по состоянию на момент можно определять путем группировки данных баланса на момент (на начало года и конец квартала и т.д.) в соответствии с его экономическим содержанием, а в среднем за период, на основе средних значений соответствующих статей бухгалтерского баланса.

Размер основного и оборотного капитала, можно определять только в среднем за период.